

CẨM nang du lịch Phú Thọ

Điểm du lịch

1 Khu di tích Đền Hùng

- **Địa chỉ** thôn Cổ Tích, phường Hy Cương, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ
- **Giờ mở cửa:** 7.00
- **Phân loại điểm du lịch** di tích lịch sử
- **Nguồn thông tin**
<https://vnexpress.net/cam-nang-du-lich-den-hung-4595429.html>
<https://dsvh.gov.vn/di-tich-lich-su-den-hung-2939>
- **Thông tin về địa điểm:**

Đền Hùng được xây dựng trên núi Hùng, thuộc đất Phong Châu, vốn là đất đế đô của Nhà nước Văn Lang. Trong tâm thức dân tộc, vùng đất này được coi là vùng đất Tổ, là cái nôi và cội nguồn của cộng đồng các dân tộc Việt Nam. Trong khu vực đền Hùng có 4 ngôi đền, 1 ngôi chùa, 1 lăng và một số hạng mục kiến trúc khác, được xây dựng hài hoà với cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ, nơi khí thiêng của non sông hội tụ. Trong đền có tượng thờ Mẹ Âu Cơ và Lạc hầu, Lạc tướng. Đường đi lên đền được xây bằng 553 bậc đá.

Đền thờ Lạc Long Quân: khởi công xây dựng năm 2007, tại đồi Sim, với tổng diện tích đất sử dụng là 13,79ha, khánh thành năm 2009, gồm các hạng mục: nghi môn, trụ biểu, nhà bia, đền chính (gồm tiền tế, đại bái, hậu cung), tả, hữu vu. Trong đền đặt tượng Lạc Long Quân, đức bằng đồng, bề tượng, lư hương được tạc bằng đá khối, họa tiết trang trí tinh xảo.

Đền Hùng là nơi hội tụ văn hóa tâm linh của dân tộc. Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương và lễ hội đền Hùng là thể hiện hết sức cụ thể, sinh động và thiêng liêng truyền thống cổ kết cộng đồng của dân tộc Việt Nam. Lễ hội đền Hùng là một lễ hội lớn mang tầm vóc quốc gia ở Việt Nam; đặc biệt, Tín ngưỡng thờ cúng Hùng Vương vừa qua đã được UNESCO vinh danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Với những giá trị lịch sử, văn hóa và khoa học đặc biệt của Di tích, Thủ tướng Chính phủ đã quyết định xếp hạng Di tích lịch sử đền Hùng là di tích quốc gia đặc biệt (Quyết định số 1272/QĐ-TTg, ngày 12/8/2009).

2 Đồi chè Long

- **Địa chỉ** xóm Mãng 1, xã Long Cốc, huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ
- **Giá vé/ chi phí:** miễn phí tham quan
- **Phân loại điểm du lịch** thiên nhiên
- **Nguồn thông tin**
<https://mia.vn/cam-nang-du-lich/tham-quan-doi-che-long-coc-13357>
- **Thông tin về địa điểm:**

Đồi chè Long Cốc, hay còn được biết đến với tên gọi "Ốc đảo chè Long Cốc", là một điểm du lịch nổi tiếng tọa lạc tại huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ.

Được xem là một điểm tham quan và du lịch mới mẻ của tỉnh Phú Thọ, Long Cốc được đánh giá là một trong những khu đồi chè đẹp nhất Việt Nam. Với hàng trăm, hàng ngàn quả đồi nhỏ, đồi chè Long Cốc tạo nên một cảnh đẹp hùng vĩ và tràn ngập màu xanh tươi mát.

Với thắng cảnh tuyệt đẹp do thiên nhiên ban tặng cùng khí hậu ôn hòa, Long Cốc là một địa điểm du lịch lý tưởng mà bạn có thể ghé thăm ở mọi thời điểm trong năm. Tuy vậy, thời gian tốt nhất để khám phá đồi chè Long Cốc là từ tháng 3 đến tháng 12 hàng năm.

Trong khoảng thời gian này, cây chè xanh tươi bao phủ toàn bộ ngọn đồi, tạo nên những thảm xanh tươi sức sống. Sau tháng 12, thời gian mà chè bắt đầu "ngủ đông," đồi chè trở nên đa dạng đường nét và hình khối, khơi gợi sự sáng tạo và tưởng tượng của người nhìn.

Thời điểm tuyệt vời nhất trong ngày để thăm đồi chè Long Cốc là vào buổi sáng sớm đầu hè. Lúc này, cả không gian của đồi chè Long Cốc bị phủ trong làn sương mỏng tạo ra một không khí ảo diệu cùng với chút ánh sáng ban mai len lỏi. Không gian tĩnh lặng và yên bình giúp bạn cảm nhận rõ vẻ đẹp tuyệt vời của nơi đây.

Mỗi đợt giao mùa từ thu sang đông, sương mù dày đặc bao phủ toàn bộ ngọn đồi, tạo nên một hình ảnh thơ mộng và huyền bí. Vào mùa đông, mây trời và sương kết hợp tạo nên một bức tranh ấn tượng. Với cảnh sắc mộng mơ ấy, Long Cốc đã trở thành điểm đến lý tưởng cho các nhiếp ảnh gia để họ lưu giữ những khoảnh khắc tuyệt vời của thiên nhiên.

3 Vườn quốc gia Xuân Sơn

- **Địa chỉ** Xã Xuân Đài, huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ
- **Giờ mở cửa:** 7:30 - 16:30
- **Phân loại điểm du lịch** thiên nhiên
- **Nguồn thông tin**
<https://www.traveloka.com/vi-vn/explore/destination/vuon-quoc-gia-xuan-son/230914>
- **Thông tin về địa điểm:**

Với vẻ đẹp hoang sơ và bình yên, Vườn quốc gia Xuân Sơn đẹp tựa thiên đường xanh giữa lòng Tây Bắc. Nơi đây, hệ sinh thái đa dạng và không khí trong lành đón chào những tâm hồn yêu thiên nhiên. Từ những cung đường trekking mạo hiểm đến những khoảnh khắc bình yên giữa rừng già.

Hiện nay, khu du lịch Xuân Sơn nằm cách trung tâm Thủ đô khoảng 120km và có diện tích tổng khoảng 33.687ha. Với con số ấn tượng này đây hiện là 12/ 15 vườn quốc gia lớn nhất tại Việt Nam. Bên cạnh đó, với độ che phủ lên đến 84%, khi đến đây bạn sẽ được chiêm ngưỡng hệ sinh thái và động thực vật đa dạng.

Đối với những người yêu thích việc khám phá thiên nhiên và tìm hiểu về hệ sinh thái, chắc chắn Xuân Sơn sẽ là lựa chọn không thể bỏ qua. Sở hữu hơn 1217 loại thực vật, trong đó có 665 loại cây thuốc quý và 300 loại cây rừng khác nhau. Cùng với đó là 365 loài động vật, 46 loài thuộc sách đỏ và được bảo tồn nghiêm ngặt.

Không chỉ có thảm thực vật gồm nhiều cây xanh đầy ấn tượng, lạ mắt vườn quốc gia Xuân Sơn còn có nhiều cảnh núi cao, núi đá vôi, suối chảy thu hút và kỳ vĩ. Mang đến cho khách du lịch những trải nghiệm khác biệt so với thành thị đông đúc, tấp nập.

Nhìn chung thời tiết tại khu vực Xuân Sơn - Phú Thọ khá trong lành, mát mẻ, nhiệt độ trung bình năm rơi vào khoảng 22-23°C. Do đó, bạn có thể đến tham quan và trải nghiệm những hoạt động thú vị một cách dễ dàng vào bất kỳ thời điểm nào trong năm. Tuy nhiên, để có nhiều kỷ niệm và khám phá thêm về hệ sinh thái, các loài động thực vật, văn hóa con người nơi đây bạn có thể cân nhắc một số thời gian sau:

Vào thời gian đầu mùa xuân tháng giêng âm lịch thường sẽ diễn ra lễ hội của người dân Xuân Sơn. Đây chắc chắn sẽ là một trải nghiệm khó quên khi du lịch vườn quốc gia Xuân Sơn. Ngoài ra, du khách cũng có thể lựa chọn thời gian vào mùa hè để dã gia đình, bạn bè đến tham quan vườn.

Nếu yêu thích sự lãng mạn và muốn trải nghiệm vẻ đẹp thiên nhiên thu hút của Xuân Sơn, khách du lịch nên đến đây vào dịp cuối năm từ tháng 11 - 12. Bởi hoa trạng nguyên nở rộ sẽ không khỏi khiến bạn bất ngờ trước vẻ đẹp ấn tượng này. Cần lưu ý vào thời điểm này miền Bắc sẽ khá lạnh và bạn cần chuẩn bị kỹ để không ảnh hưởng sức khỏe.

4 Khu du lịch suối khoáng nóng Thanh Thủy

- **Địa chỉ** xã La Phù, huyện Thanh Thủy, tỉnh Phú Thọ
- **Giá vé/ chi phí:** Từ 50.000VNĐ - 450.000VNĐ tùy dịch vụ
- **Phân loại điểm du lịch** nghỉ dưỡng - trải nghiệm
- **Nguồn thông tin**
<https://ohayo-onsen.com/suoi-khoang-nong-thanh-thuy/>
- **Thông tin về địa điểm:**

Suối khoáng nóng Thanh Thủy là một trong những nguồn suối nước nóng đầu tiên được phát hiện ở miền Bắc nước ta có chứa hàm lượng chất radon, chất có tác dụng tăng cường khả năng miễn dịch và điều trị tự nhiên cho nhiều bệnh ngoài da. Đây là lựa chọn hoàn hảo để cải thiện sức khỏe và tăng cường sức đề kháng. Khu du lịch Suối khoáng nóng Thanh Thủy cung cấp rất nhiều hoạt động thú vị cho du khách. Đặc biệt, khu bể bơi và vui chơi rộng rãi được xây dựng

và thiết kế rất bắt mắt. Để có trải nghiệm tuyệt vời nhất, bạn nên thử tắm tại suối nước nóng và tắm bùn khoáng. Khu du lịch còn gần các khu nghỉ dưỡng và cung cấp nguồn ẩm thực địa phương đầy hấp dẫn.

Nếu bạn muốn thoát khỏi cuộc sống bận rộn và tìm kiếm một nơi để thư giãn và hồi phục sức khỏe, hãy đến Suối khoáng nóng Thanh Thủy để trải nghiệm những phút giây vui vẻ, hạnh phúc cùng gia đình và người thân.

5 Hang Lạng

- **Địa chỉ** xã Xuân Sơn, huyện Thanh Sơn, tỉnh Phú Thọ
- **Phân loại điểm du lịch** thắng cảnh thiên nhiên
- **Nguồn thông tin**
<https://crystalbay.com/58-hang-lang-phu-tho-chuyen-phieu-luu-vao-the-gioi-ngam-hung-vi-n54557.html>
- **Thông tin về địa điểm:**

Hang Lạng sâu trong lòng núi Ten, mở ra một không gian kỳ diệu với tầm nhìn rộng lớn. Từ cửa hang, du khách có thể phóng tầm mắt ra xa, chiêm ngưỡng vẻ đẹp nên thơ của cánh đồng Mường Lạng, một bức tranh thiên nhiên tĩnh lặng và đầy lôi cuốn. Đây là một trong những hang động thạch nhũ lớn nhất và dài nhất ở Xuân Sơn, với vòm hang cao lên tới 15-20m và chiều rộng tương đương, tạo nên không gian huyền bí đầy ấn tượng. Điều đặc biệt là chiều dài của hang kéo dài dọc theo dãy núi đá vôi, và có một câu chuyện thú vị về khoảng cách của nó: Khi thả quả bưởi có đánh dấu vào hang vào sáng sớm, đến chiều tối, quả bưởi này sẽ xuất hiện tại suối Lấp, cách vị trí ban đầu khoảng 20 km. Đây chính là một trong những điều kỳ diệu khiến Hang Lạng trở thành điểm đến không thể bỏ qua cho những ai yêu thích khám phá vẻ đẹp thiên nhiên hoang sơ và huyền bí.

Theo người dân địa phương, từ xa xưa, họ đã thờ một vị thần hang Lạng, là hình ảnh của một con rắn hóa thành chàng trai tuấn tú, giúp việc cho Thổ Lang và con gái ông, nàng Bạch.

Vì sự chăm chỉ của mình, chàng trai được yêu mến, nhưng khi bị phát hiện, chàng bị đuổi đi. Một tai nạn xảy ra khiến nàng Bạch qua đời, và dân làng cho rằng rắn thần đã bắt nàng về. Để ngăn rắn lấy xác nàng, dân làng chôn nàng Bạch trên đỉnh núi Ten, nhưng rắn thần đã biến vùng đất thành sông suối để mang xác nàng về hang. Từ đó, người dân xóm Lạng thờ thần rắn và nàng Bạch, mong ước mưa thuận gió hòa, cuộc sống thịnh vượng. Hàng năm, họ tổ chức lễ cúng tại đình Lạng để cầu bình an và may mắn.

Khi bước vào sâu trong hang, bạn như bước vào một thế giới huyền bí, đầy mê hoặc. Những khối thạch nhũ sáng lấp lánh, rực rỡ dưới ánh sáng mờ ảo tạo nên một không gian đầy ấn tượng. Dòng suối trong hang chảy róc rách, cùng với sự xuất hiện của đàn cá măng, cá ngạnh nặng từ 5 đến 7kg, khiến cảnh sắc nơi đây thêm phần sinh động và hấp dẫn. Những khối thạch nhũ rủ xuống từ trần hang, tạo thành những hình dáng tuyệt đẹp và kỳ diệu. Bên cạnh đó, những trụ đá vững chãi, được tạo hóa tạc nên qua hàng triệu năm, vươn từ đáy hang lên đến vòm trần, khiến người ta không thể không trầm trồ trước sự kỳ vĩ của thiên nhiên.

6 Đèo Khế

- **Địa chỉ** quốc lộ 32 ở vùng giáp ranh huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ và huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái
- **Phân loại điểm du lịch** trải nghiệm - khám phá
- **Nguồn thông tin**
<https://bien19.biz/listing/kham-pha-deo-khe-phu-tho/>
- **Thông tin về địa điểm:**

Đèo Khế là ranh giới tự nhiên giữa 2 tỉnh Phú Thọ và Yên Bái. Từ Hà Nội qua địa phận xã Thu Cúc, Phú Thọ, đi thẳng tiếp là lên đến đèo Khế. Vượt qua đèo Khế sẽ sang tới địa phận của huyện Văn Chấn, tỉnh Yên Bái. Trước đây, đèo Khế từng là “nỗi sợ hãi” đối với những cánh tài xế và những người đi đường đêm. Sau khi được tu sửa lại, con đường đèo dài gần 30km không chỉ giúp giao thông thuận tiện mà còn trở thành điểm lui tới quen thuộc của dân mê phượt.

Đèo Khế chính là nơi để du khách tận hưởng cảnh quan đẹp đến ngỡ ngàng của vùng núi và núi rừng thuộc Phú Thọ. Lên đường từ sơn Quang Khe, bạn sẽ được ngắm nhìn toàn cảnh của những ngọn núi trùng điệp nằm dưới chân đèo. Khung cảnh xanh mát và hùng vĩ tạo nên một bức tranh thiên nhiên tuyệt đẹp.

Đèo Khế không chỉ đẹp mắt mà còn đem lại cảm giác thú vị và hồi hộp cho du khách khi vượt qua. Đường đi khá dốc và uốn lượn, tạo thành một thử thách thú vị cho những người yêu khám phá. Cảm giác hồi hộp khi lần đầu tiên vượt qua đèo sẽ khắc sâu trong trái tim và tâm trí của bạn.

Khi đi trên Đèo Khế bạn sẽ được ngắm khung cảnh rừng núi bạt ngàn, hoang sơ, rộng lớn. Được ngắm nhìn những bản làng, những con sông vắt qua núi tạo thành bức tranh sơn thủy hữu tình nơi đây.

7 Đầm Ao Châu

- **Địa chỉ** thị trấn Hạ Hòa và các xã Tứ Hiệp và Ấm Hạ thuộc huyện Hạ Hoà, tỉnh Phú Thọ
- **Giá vé/ chi phí:** Chi phí di chuyển: 150.000 VND - 200.000 VND/người
Chi phí ăn uống: 100.000 VND - 200.000 VND/người
Nếu đi về trong ngày, bạn sẽ không mất tiền khách sạn hay nhà nghỉ. Tổng chi phí cho chuyến đi sẽ trong khoảng 250.000 VND đến 400.000 VND tùy vào nhu cầu ăn uống của bạn.
- **Phân loại điểm du lịch** Thiên nhiên - tham quan - giải trí
- **Nguồn thông tin**
<https://www.traveloka.com/vi-vn/explore/destination/kinh-nghiem-du-lich-dam-ao-chau/172480>
- **Thông tin về địa điểm:**

Đầm Ao Châu là một khu sinh thái, đây là khu vực tiềm năng phát triển du lịch tại tỉnh Phú Thọ với không gian cảnh quan độc đáo cùng kết cấu địa hình hoàn hảo, mang đến vẻ đẹp thanh bình, dễ chịu.

Khi đến với Đầm Ao Châu, bạn có thể phát hiện những hòn đảo nhỏ xinh cùng hệ thống thảm thực vật phong phú tạo nên không gian thiên nhiên ấn tượng. Bên cạnh đó, hồ nước trong xanh màu ngọc bích sẽ mang đến bạn cảm giác bình yên, thư thái và dễ chịu nhất.

Giữa bức tranh thiên nhiên thơ mộng của Đầm Ao Châu, bạn có thể tìm thấy một đầm nước lớn với tổng diện tích lên đến 300 hecta. Ngoài ra, trong đầm còn có hệ thống đảo với hơn 100 hòn đảo lớn nhỏ khắp nơi. Vì lẽ đó, điểm tham quan này được các tín đồ dành tặng danh xưng “Vịnh Hạ Long trên cạn tại Phú Thọ”. Hòn đảo cao nhất tại Đầm Ao Châu có chiều cao được xác định lên đến 177 mét so với mực nước. Tuy nhiên, so với mặt hồ thì đảo này chỉ cao khoảng 30 mét.

Ngoài ra, Đầm Ao Châu còn có đến 99 ngách nước đan xen xung quanh và đan cài vào trong những khe đồi xinh đẹp. Những ngách nước và ngọn đồi ấy đã góp phần tô vẽ nên một bức tranh cảnh quan xinh đẹp, nguyên sơ tại Đầm Ao Châu.

Tương truyền, các vua Hùng thời xưa đã chọn nơi đây làm nơi lập kinh đô với phong cảnh hữu tình cùng 99 ngách nước và 100 ngọn đồi. Trong một lần đi săn bắn, vua Hùng đã phân thắng bại giữa hai con trâu vàng và sau đó, cả hai con cùng lặn xuống đầm lặn mất. Vì thế, đầm này còn có tên là Ao Châu hoặc Hồ Kim Ngưu (Trâu Vàng)

8 Thác Vạn Mơ (Thác Lạng)

- **Địa chỉ** xã Cự Thắng, huyện Thanh Sơn, tỉnh Phú Thọ
- **Giá vé/ chi phí:** 30.000đ/ người
- **Phân loại điểm du lịch** Thiên nhiên
- **Nguồn thông tin**
<https://www.traveloka.com/vi-vn/explore/destination/gns-thac-van-mo/272461>
- **Thông tin về địa điểm:**

Khi nhắc đến con thác Vạn Mơ, người dân địa phương thường truyền tai nhau lời thơ: “Vạn – Mơ tên bà xã, tên chồng/ Hoang sơ tìm tới/ Dụng công tạo thành...” Những chi tiết này phần nào giúp thể hiện nguồn gốc cái tên của con thác. Cặp vợ chồng Vạn Mơ là người tìm ra thác nước đồng thời trực tiếp sinh sống tại đây và khai thác tài nguyên du lịch.

Trước kia người ta thường gọi là thác Vạn Mơ nhưng lâu dần còn có các biến thể gần gũi khác như: thác Mơ, thác 9 tầng, thác chồi... Từ xa, khách du lịch đã có thể lắng tai nghe được tiếng thác chảy du dương, dào dạt tựa như lời tâm tình của người sơn nữ. Con thác có tất cả 9 tầng và mỗi tầng đều có những vẻ đẹp khác nhau. Nằm dọc theo thác Vạn Mơ là những phiến đá to với những hình thù lạ mắt. Ngồi dưới chân thác, đắm chìm trong khung cảnh thiên nhiên sơn thủy hữu tình sẽ để lại cho du khách nhiều niềm khó quên.

Đến với thác Vạn Mơ, khách du lịch còn có thể lựa chọn tham quan hệ thống rừng nguyên sinh với sự hướng dẫn của anh Vạn, chị Mơ. Tại đây vẫn còn sự hiện diện của nhiều loại gỗ quý, cây đại thụ lâu năm tỏa bóng mát cùng hệ thống dây leo chằng chịt men theo vách đá. Khung cảnh thiên nhiên hoang dại chạy dọc dòng suối đến chân thác sẽ khiến bạn đi từ bất ngờ này đến bất ngờ khác. Hệ động thực vật phong phú, bao quanh bởi hệ thống núi non trùng điệp mang lại cảm giác hùng vĩ, choáng ngợp mãi không thôi.

9 Ba Vực

- **Địa chỉ** nằm giữa địa phận hai xã Tam Sơn và Văn Bán thuộc huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ
- **Giá vé/ chi phí:** miễn phí tham quan
- **Phân loại điểm du lịch** Thiên nhiên
- **Nguồn thông tin**

<https://bien19.biz/listing/du-lich-ba-vuc-mot-trong-nhung-dia-diem-nhat-dinh-phai-ghe-khi-den-tham-huy>

- **Thông tin về địa điểm:**

Ba Vực gồm Vực Hạ, Vực Trung, Vực Thượng. Đứng ở trên vực núi cao ta sẽ nhìn bao quát hết được cảnh cây cối um tùm, hoa đua khoe sắc. Lên cao chút nữa bạn sẽ được chiêm ngưỡng khu rừng bạch đàn rộng lớn.

Đến Ba Vực, Bạn còn được khám phá đời sống của biết bao sinh vật lạ mà bạn chưa bao giờ biết đến. Đó là loài cua đỏ quen sống trong hang dưới đáy vực. Trên núi cao có loài cây nhựa đỏ như máu, dân địa phương gọi đó là cây “Huyết Thanh”. Nơi đây cây cối tươi xanh, hoa đại chen đá đủ sắc màu. Nhiều loài chim lạ cũng tụ hội về đây.

10 Đền thờ vua Lý Nam Đế

- **Địa chỉ** xã Vạn Xuân, huyện Tam Nông, tỉnh Quảng Ninh
- **Giá vé/ chi phí:** miễn phí tham quan
- **Phân loại điểm du lịch** di tích lịch sử
- **Nguồn thông tin**

<https://dulichtaybac.vn/diem-den/phu-tho/den-tho-vua-ly-nam-de-huyen-tam-nong/>

- **Thông tin về địa điểm:**

Di tích thờ Lý Nam Đế hiện nằm rải rác trên địa bàn các tỉnh: Thái Bình, Thái Nguyên, Hà Nội, Vĩnh Phúc, Phú Thọ... nhưng chỉ duy nhất ở Phú Thọ có đền thờ tại nơi Ngải mát và Lăng mộ của nhà Vua. Trong lịch sử nước nhà, Vua Lý Nam Đế là người đầu tiên xưng hiệu Đế. Lý Nam Đế cũng là người đầu tiên nhận ra vị trí trung tâm đất nước của vùng đất Hà Nội xưa.

Ông tên Lý Bí (còn có tên gọi khác là Lý Bôn). Ông sinh ngày 12 tháng 9 năm Quý Mùi (tức ngày 17 tháng 10 năm 503) tại thôn Cổ Pháp, xã Tiên Phong, huyện Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên. Ngay từ nhỏ, Lý Bí đã tỏ ra là một cậu bé thông minh, tư chất khác người. Một hôm, có một vị Pháp tổ thiền sư đi ngang qua, trông thấy Lý Bí khôi ngô, tuấn tú liền xin Lý Bí đem về chùa nuôi dạy. Sau hơn 10 năm rèn sách chuyên cần, Lý Bí trở thành người học rộng, hiểu sâu. Nhờ có tài văn võ, Lý Bí được tôn lên làm thủ lĩnh địa phương. Sau khi dấy binh khởi nghiệp đánh tan quân xâm lược nhà Lương, đến tháng giêng năm 544 Lý Bí chính thức lên ngôi Hoàng đế, tự xưng là Lý Nam Việt Đế, đặt niên hiệu là Thiên Đức, đặt Quốc hiệu là Vạn Xuân thể hiện mong muốn xã tắc truyền đến muôn đời. Vua Lý Nam Đế mất, thi hài ông được an táng ngay trong động Khuất Lão.

Trải qua hàng ngàn năm lịch sử, lăng mộ của ông được nhân dân chăm sóc và thờ tự. Năm 2010, được sự đồng ý của UBND tỉnh Phú Thọ, UBND huyện Tam Nông đã tiến hành phục hồi xây dựng lại lăng mộ, đền thờ Vua trên nền móng cũ tại Gò Cổ Bồng nhằm tôn vinh vị Hoàng đế đầu tiên của dân tộc, cho xứng tầm với tên tuổi và công lao của ông và các tướng sỹ. Năm 2016-2017, huyện xây dựng đường vào, sân vườn, trồng cây, xây dựng bậc lên xuống tường rào, cải tạo ao thả cá và một số hạng mục phục vụ Lễ dâng hương và hành lễ để du khách thập phương về thăm viếng. Đền thờ Lý Nam Đế cách trung tâm thành phố Việt Trì khoảng 20 km về phía Tây. Du khách đến tham quan di tích có thể đi theo tuyến đường bộ hoặc đường thủy, trong đó đường bộ là phổ biến và thuận tiện hơn cả.

Ẩm thực

1 Bánh tai

Bánh tai là một món bánh đặc sản cực kỳ phổ biến tại Phú Thọ, nhất là tại thị xã Phú Thọ. Bánh được làm từ bột gạo tẻ, thịt heo và một ít nguyên liệu phụ khác. Bánh có hình dáng nhìn giống như một cái tai màu trắng. Khi ăn, bạn sẽ cảm nhận được vỏ bánh dai mềm cùng nhân bánh đậm đà, thơm ngon.

- **Giá bán tham khảo:** 4k/ cái
- **Địa chỉ tham khảo:** 83, Bạch Đằng, Phong Châu, thị xã Phú Thọ
- **Nguồn thông tin** https://www.bachhoaxanh.com/kinh-nghiem-hay/tong-hop-15-dac-san-phu-tho-nhat-dinh-ban-srsltid=AfmB0ool1GD8bsw-CTPKYHmckFN9oSkl_OGBnN5QyR-WpeUSC7cqkVeI

2 Xôi nếp gà gáy

Đặc sản gạo nếp Gà gáy, sản vật truyền thống của người dân tộc Mường. Cách nấu xôi nếp Gà gáy rất đơn giản, thông thường xôi từ loại gạo này thường làm xôi trắng, không dùng lá màu, chỉ cần đãi gạo sạch, sau đó cho vào chõ xôi và đồ lên. Xôi có hương thơm ngào ngạt, dẻo bùi và không dính tay. Ăn xôi chấm kèm muối vừng sẽ tạo thêm độ thơm ngon, vừa vặn. Người dân tộc Mường thường gói xôi vào lá dong vừa đẹp mắt lại có mùi thơm của lá dong bánh tẻ. Xôi có thể để trong thời gian khá dài hôm trước sang ngày hôm sau vẫn đảm bảo độ dẻo thơm. Trong đề án "Xây dựng và phát triển văn hóa ẩm thực Việt Nam thành thương hiệu quốc gia, giai đoạn 2022 - 2024". Giai đoạn I, đề án đã nhận được 421 đề cử món ẩm thực được gửi đến từ 60/63 tỉnh, trong đó tỉnh Phú Thọ có ba món ẩm thực được chọn là: Xôi nếp Gà gáy Mỹ Lung, bánh sắn, bánh chưng Đất Tổ. Đề án được triển khai nhằm tìm kiếm, sưu tầm, tôn tạo, phát triển di sản và tinh hoa văn hóa ẩm thực Việt Nam, xây dựng "Tổng tập 1.000 món ẩm thực tiêu biểu Việt Nam" và tiến hành chuyển đổi số cơ sở dữ liệu đó thành "Bản đồ trực tuyến ẩm thực Việt Nam" và "Bảo tàng trực tuyến ẩm thực Việt Nam", đưa Việt Nam trở thành bếp ăn của thế giới, qua đó đóng góp vào việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa Việt.

- **Địa chỉ tham khảo:** Nhà hàng Thảo Béo ở Nguyễn Du, Việt Trì
- **Nguồn thông tin** <https://toquoc.vn/xoi-nep-ga-gay-my-lung-cua-dan-toc-muong-la-am-thuc-tieu-bieu-cua-da-htm>

3 Xáo chuối Lâm Thao

Món xáo chuối được làm từ các nguyên liệu: Chuối, xương, tương, riềng, tiết lợn và các gia vị khác như: hạt tiêu, bột ngọt... Những nguyên liệu này tuy dễ kiếm nhưng phải bảo đảm những yêu cầu khắt khe thì mới có được một bát xáo chuối thơm ngon, bổ dưỡng. Món xáo chuối là một món ăn dân dã song lại rất sang. Nó xuất hiện trong những bữa tiệc cưới, khao họ, đám giỗ... thậm chí cả đám hiếu cũng không thể thiếu món ăn này. Xáo chuối ăn ngon nhất khi còn nóng. Người ăn bị cuốn hút bởi mùi thơm lừng từ riềng tỏa ra, bởi vị ngọt của tương, chuối, xương và của tiết lợn. Sự kết hợp của năm nguyên liệu chính này cùng với vị đậm đà của gia vị đã làm nên một món ăn đặc trưng truyền thống của người dân quê hương đất Tổ. Bây giờ đời sống cao nhưng rất nhiều người vẫn nhớ và thích món ăn dân dã này.

- **Địa chỉ tham khảo:** Khiêm Thảo Viên (Khu 8 Hy Cương, ttpVieejt Trì, tỉnh Phú Thọ), Nhà hàng Tây Bắc (Khu 15, thị trấn Hùng Sơn, Lâm Thao, tỉnh Phú Thọ)
- **Nguồn thông tin** <https://vietravel.com/vn/am-thuc-kham-pha/%C3%B0am-da-mon-xao-chuoi-phu-tho-v864.aspx>

4 Bánh tẻ mật

Mọc mạc như chính cái tên gọi, bánh Tẻ mật được làm từ mật mía và bột gạo tẻ, thứ gạo ấy dân gian đã ví là “mẹ ruột” tạo nên một mùi vị thơm ngon rất đặc biệt. Để làm ra một chiếc bánh Tẻ mật chẳng khó vì loại bánh này không hề cầu kỳ chút nào, chỉ cần để tâm là có thể làm được. Về công đoạn, quy trình làm bánh Tẻ mật gồm bốn bước: chuẩn bị nguyên liệu, khuấy bánh, gói bánh và hấp bánh. Theo kinh nghiệm của người dân làng Đào Xá, để làm nên một chiếc bánh Tẻ mật ngon phải chọn thứ gạo tẻ nguyên chất, không lẫn tạp chất, tốt nhất là gạo Khang dân. Mật làm bánh là thứ mật mía đặc thơm, phải chọn loại đặc sánh có màu cánh gián. Lá gói bánh phải là lá chuối khô và dùng lạt giang hoặc các loại lá cây, dây chuối, ... phù hợp để chằng bánh. Điều khác biệt với bánh Tẻ của các nơi khác đó là bánh Tẻ mật Đào Xá không gói nhân. Bánh Tẻ mật có màu sắc vàng óng như mật ong, tỏa mùi thơm mát, dịu dàng. Khi ăn đưa lát bánh mới chạm vào đầu lưỡi đã có cảm giác vừa mát dịu vừa ngọt ngào thật thú vị. Bánh có độ dẻo mềm vừa phải, có vị bùi của bột gạo tẻ, thêm chút ngọt mát của mật mía và mùi thơm của gừng quyện vào nhau rất lạ miệng, tất cả hương vị đan xen với nhau, nhâm nhi thêm chút trà nóng lại càng khiến người dùng ăn hoài mà không hề thấy ngán

- **Giá bán tham khảo:** 15k/ cái
- **Địa chỉ tham khảo:** làng Đào Xá (nay là xã Đào Xá, huyện Thanh Thủy, tỉnh Phú Thọ)
- **Nguồn thông tin** <https://dulichtaybac.vn/diem-den/phu-tho/thom-thao-banh-te-mat-dao-xa-mon-an-dan-da-du>

5 Cá Anh Vũ

Cá Anh Vũ hay còn gọi là cá Tiến Vua là một loài cá vô cùng nổi tiếng và quý hiếm tại Phú Thọ. Cá có hình dáng khá lạ mắt, thịt cá dai mềm, thơm ngon, giá trị dinh dưỡng cao, thời xưa thường được dùng để tiến cống cho nhà vua. Tuy nhiên, giá của loài cá này khá cao, số lượng ít nên không dễ tìm mua. Giá tham khảo:

Địa chỉ tham khảo:

- **Giá bán tham khảo:**

Từ 2 - 5 kg/con: Khoảng 982.000 đồng/kg

Từ 5 - 7 kg/con: 1 Khoảng 1.350.000 đồng/kg

Trên 7kg: Khoảng 1.530.000 đồng/kg

- **Địa chỉ tham khảo:** Bạch Hạc, Thành phố Việt Trì

- **Nguồn thông tin** https://www.bachhoaxanh.com/kinh-nghiem-hay/tong-hop-15-dac-san-phu-tho-nhat-dinh-ban-srsltid=AfmB0ool1GD8bsw-CTPKYMhckFN9oSkl_OGBnN5QyR-WpeUSC7cqkVeI